

119

MINISTRIES

“Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vergemakkelijken. Daarom is het mogelijk dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Daarnaast kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zouden zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs.”

"Ik gaf hen verordeningen die niet goed waren" (Ezechiël 20:25-26)

In Ezechiël 20:25 staat dat God Israël "verordeningen gaf die niet goed waren". In het volgende vers zegt Hij: "Ik verontreinigde hen door hun eigen geschenken, doordat zij al hun eerstgeborenen door het vuur lieten gaan". Wat waren deze "niet goede" verordeningen, en wat hebben ze te maken met het offeren van de eerstgeborenen? Bewijzen deze verzen dat God het offeren van kinderen heeft opgedragen, zoals sommigen hebben gesuggereerd? In deze studie proberen we vast te stellen wat er precies wordt bedoeld met de verklaring dat God Israël "verordeningen gaf die niet goed waren".

Laten we eens naar de context gaan kijken. In Ezechiël 20 ontvangt de profeet Ezechiël, tijdens de Babylonische ballingschap, een woord van JHWH waarin Hij de oudsten van Israël aanspreekt (Ezechiël 20:1-4). Deze Goddelijke uitspraak vertelt opnieuw de geschiedenis van Israëls ongehoorzaamheid aan God, die is verdeeld in vier delen: hun opstand in Egypte (Ezechiël 20:5-10), hun opstand in de woestijn (Ezechiël 20:11-17), de opstand van hun kinderen in de woestijn (Ezechiël 20:18-26), en hun opstand nadat ze zich in het land hadden gevestigd (Ezechiël 20:27-29). Israël ging herhaaldelijk achter de afgoden aan en verwierp de Gods Wetten en Sjabbatten. Niettemin bleef JHWH, omwille van Zijn naam, Israël vergeven. Na de ongehoorzaamheid in de geschiedenis van Israël te hebben vermeld, worden ook de ballingen in Babylon veroordeeld omdat ze op dezelfde manier rebelleren als hun voorouders (Ezechiël 20:30-32). Maar de Goddelijke toespraak eindigt met de belofte dat God hen zal terugbrengen naar het land en hen zal zuiveren (Ezechiël 20:33-44).

De verzen over de "niet goede" verordeningen van God vinden we in het verslag van de opstand van de tweede generatie Israëlieten in de woestijn. Dit is wat die verzen zeggen:

Ezechiël 20:25-26

Toen heb Ik hun ook **verordeningen** gegeven **die niet goed waren**, en bepalingen waardoor zij niet leven zouden. Ik verontreinigde hen door hun eigen geschenken, doordat zij **alles wat de baarmoeder opent door het vuur** lieten gaan, opdat Ik hen verwoesten zou, zodat zij zouden weten dat Ik de HEERE (JHWH) ben.

Dus, wat waren deze verordeningen die niet goed waren? En wat betekent het als JHWH spreekt over het verontreinigen van de Israëlieten door het offeren van hun eerstgeborenen? Sommigen suggereren dat JHWH op een gegeven moment Israël had opgedragen om hun eerstgeboren kinderen aan Hem te offeren. Ze zeggen dat deze wetten van de kinderooffers de "niet goede" verordeningen waren waar Ezechiël oversprak, en dat de geboden van de Torah met betrekking tot de *lossing* van de eerstgeborenen deze eerdere wetten over het offeren van kinderen moeten hebben vervangen (Exodus 13:2, 12-13, 15; 22:29; 34:19 - 20). Francesca Stavrakopoulou maakt dit argument in haar boek *King Manasseh and Child Sacrifice*:

De combinatie van de expliciete verwijzingen naar de eerstgeborene uit de baarmoeder, de decreten en wetten van JHWH, en het gebruik van de offertaal, samen met de eerstgeborenenwetten, maakt het waarschijnlijk dat het boek Ezechiël hier specifiek verwijst naar wetten die het offeren van de eerstgeborenen eisen. Wetten die misschien worden weerspiegeld in de tradities van de Pentateuch.

- Francesca Stavrakopoulou, *King Manasseh and Child Sacrifice: Biblical Distortions of Historical Realities* (Berlin: Walter de Gruyter GmbH & Co., 2004), blz 184.

Dan McClellan is een andere wetenschapper die deze visie heeft verdedigd:

Ik zou willen zeggen dat één van de redenen waarom het zo populair werd om naar Molech te refereren als de godheid die de kinderooffers ontving, is omdat het op een effectieve manier de waarschijnlijke oorspronkelijk ontvanger van die offers bij de Israëlieten maskeerde, namelijk de God van Israël. We lezen dit gebod in Exodus 22:29, maar over dat gebod zou later opnieuw worden onderhandeld om het OF te lezen als een verwijzing naar het overdragen van de eerstgeboren zonen voor de priesterdienst, OF dat er *lossing* van het kind wordt bewerkt door een dier te gebruiken als een plaatsvervanger. **Maar we kunnen zien dat andere auteurs dat oorspronkelijke beoogde doel van dat gebod erkennen, bijvoorbeeld in Ezechiël 20:25-26, waar Ezechiël erkent dat God Israël gebod hun kinderen te offeren,** maar dat deed als een middel om Israël te verwoesten.

- Dan McClellan, "*There Was No Deity Named Molech*", *YouTube*, Nov. 27, 2022.

Zou het echt waar kunnen zijn dat de Torah oorspronkelijk mensen opdroeg om kinderooffers te brengen? Is dat waar Ezechiël naar verwijst? Eigenlijk niet. De gegevens ondersteunen de interpretatie van mensen als Stavrakopoulou en McClellan niet. Om dit aan te tonen kunnen er twee punten worden genoemd.

Allereerst veroordeelt Ezechiël zelf, op een krachtige wijze, het offeren van kinderen (Ezechiël 16:20-21, 36; 20:31; 23:39). Dit zouden we niet verwachten als Ezechiël geloofde dat God de kinderooffers in Zijn Wet had opgedragen. Zoals Kelvin Friebe opmerkt:

Als we de verklaring in Ezechiël 20:26 zouden opvatten als dat Jahweh het offeren van kinderen heeft opgedragen, dan lijkt dat niet overeen te komen met andere uitspraken over het offeren van kinderen in zijn boek.

- Kelvin G. Friebe, "The Decrees of Yahweh That Are 'Not Good': Ezechiël 20:25-26", *Seeking Out the Wisdom of the Ancients: Essays offered to honor Michael V. Fox on the occasion of his sixty-fifth birthday* (Winona Lake: IN: Eisenbrauns, 2005), blz 22.

Ten tweede maakt Ezechiël een scherp onderscheid tussen Gods Wetten in de Torah, waarvan God verwachtte dat Zijn volk zich daaraan hield, en deze "niet goede" verordeningen in vers 25. Kijk eens naar dit eerdere vers van dit hoofdstuk:

Ezechiël 20:11

Ik gaf hun Mijn verordeningen en maakte hun Mijn bepalingen bekend: de mens die ze doet, zal erdoor leven.

Hier, eerder in het hoofdstuk, zegt God dat Hij Israël Zijn verordeningen gaf waarvan Hij verwachtte dat ze die zouden gehoorzamen. We zouden kunnen denken dat dit dezelfde verordeningen zijn die in vers 25 worden genoemd, de verordeningen die "niet goed" waren. Maar Ezechiël maakt heel duidelijk dat de "verordeningen" in vers 11 niet dezelfde zijn als de "verordeningen" in vers 25. Hij maakt dit onderscheid op drie cruciale manieren.

Ten eerste zegt Ezechiël dat Gods Wetten, die op de Sinaï werden gegeven, **doen leven** (Ezechiël 20:11, 13, 21; en ook 18:9, 17, 21, 28; 33:15). Maar over de verordeningen, waarnaar in vers 25 wordt verwezen, wordt gezegd dat ze **geen leven** geven. Bovendien, wanneer Ezechiël in vers 11 "verordeningen" noemt, gebruikt hij de normale Hebreeuwse vorm voor het woord, wat de vrouwelijke meervoudsvorm is (חֻקֹּת). Maar wanneer hij in vers 25 naar de "niet goede" verordeningen verwijst, gebruikt hij de mannelijke meervoudsvorm (חֻקִּים). Hij maakt dus onderscheid tussen deze verordeningen door de manier waarop het woord "verordeningen" in het Hebreeuws wordt gespeld. Ten slotte verwijst God in dit hoofdstuk naar Zijn wetten als "Mijn verordeningen" en "Mijn bepalingen" (Ezechiël 20:11, 13, 16, 19, 21, 24). Maar God zegt NIET "Mijn verordeningen" als Hij verwijst naar de "niet goede" verordeningen in vers 25. Hij noemt ze gewoon "verordeningen". Deze verschillen geven aan dat Ezechiël in dit hoofdstuk onderscheid maakt tussen de geboden die God op de Sinaï heeft gegeven en de "niet goede" verordeningen uit vers 25. Met andere woorden, de verordeningen uit vers 25 zijn geen regels die God aan Zijn volk heeft gegeven. Zoals Friebeel schrijft:

In vers 25 lijken de grammaticale afwijking van het mannelijke meervoud, in combinatie met het ontbreken van een bezittelijk voornaamwoord dat aan de zelfstandige naamwoorden is gekoppeld, de manieren te zijn om de "verordeningen" en "bepalingen" van vers 25 letterlijk te onderscheiden van de "verordeningen" en "bepalingen" van de Goddelijke Verbondswet, waarover elders in het hoofdstuk wordt gesproken. ... Deze contrasten, die zich voordoen binnen dezelfde literaire eenheid, suggereren dat vers 25 verwijst naar andere verklaringen van Jahweh dan de verbondsverplichtingen waarnaar eerder werd verwezen.

-Kelvin G. Friebeel, "The Decrees of Yahweh That Are 'Not Good': Ezechiël 20:25-26", *Seeking Out the Wisdom of the Ancients: Essays offered to honor Michael V. Fox on the occasion of his sixty-fifth birthday* (Winona Lake: IN: Eisenbrauns, 2005), blz 29.

Maar dit roept de vraag op: als de "verordeningen" en "bepalingen" uit vers 25 niet verwijzen naar de Wetten die God heeft gegeven op de Sinaï, waar kunnen ze dan nog meer naar verwijzen?

Wat Zijn deze "Niet Goede" Verordeningen?

Eén populaire suggestie is dat de "verordeningen" en "bepalingen" die in vers 25 worden genoemd, de wetten van de vreemde naties kunnen zijn, waar God Israël in ballingschap naartoe zou sturen. Tijdens hun ballingschap zouden de mensen onderworpen zijn aan de wetten van deze naties, die onderdrukkend en "niet goed" waren. Vlak vóór deze verzen vermeldt God hoe Hij Israël beloofde om hen onder de volken te verstrooien omdat ze ongehoorzaam waren aan Zijn Wetten:

Ezechiël 20:23-24

Ik heb ook in de woestijn Mijn hand voor hen opgeheven om hen te verspreiden onder de heidenvolken en hen te verstrooien in de landen, omdat zij Mijn bepalingen niet uitgevoerd hadden, Mijn verordeningen verworpen hadden en Mijn sabbatten ontheiligd hadden, zodat hun ogen de stinkgoden van hun vaders volgden.

De "niet goede" verordeningen zijn dus niet Gods Wetten, maar eerder de wetten van de heidenvolken. De Israëlieten waren onderworpen aan de slechte wetten van deze volken omdat God hen verstrooide. Dus in zekere zin "gaf" God hun deze slechte wetten. Althans, zo luidt het argument.

Dit voorstel lijkt op de goede weg, maar er is een probleem. De verzen 25-26 maken deel uit van de Goddelijke toespraak waarin de geschiedenis van de ongehoorzaamheid van Israël opnieuw wordt verteld. Deze verzen spreken over de opstand van de tweede generatie Israëlieten in de woestijn (Ezechiël 20:18-26), die plaatsvond lang voordat Israël door vreemde naties in ballingschap werd weggevoerd. Deze "niet goede" verordeningen moeten dus te maken hebben met de tweede generatie Israëlieten in de woestijn; het konden niet de wetten zijn van de naties waarnaar Israël later werd verbannen.

Niettemin ligt de sleutel tot het ontsluiten van de betekenis van deze passage in de vorige verzen. Zoals we hebben gelezen in vers 23, verklaarde JHWH dat Hij Israël zou verstrooien onder de volken, als straf voor het verwerpen van Zijn Wetten. Let op het structurele verband tussen de verzen 23-24 en de verzen 25-26. Beide verzen beginnen met "Ik heb ook" (גם אני). De "niet goede" verordeningen in vers 25 verwijzen dus naar deze verklaring van JHWH in vers 23. Met andere woorden, JHWH spreekt een oordeel uit over Israël vanwege hun ongehoorzaamheid, en vers 25 geeft aan dat dit oordeel "niet goed" is. Zoals Friebel opmerkt:

Als een samenvattende herhaling verwijst vers 25 naar de eed dat God gaat oordelen, in vers 23. Het is duidelijk dat dit besluit in vers 23, om te gaan oordelen, niet in het voordeel is van het volk, - met andere woorden: het is niet goed. Het is in wezen een doodsverklaring voor de natie - ofwel: het schenkt geen leven. Als we vers 25 opvatten als verwijzing naar deze nieuwe verklaring om te gaan oordelen in vers 23, in plaats van de "verordeningen" en "bepalingen" van het verbond van Jahweh, dan zou dit het verschil verklaren tussen het gebruik van het mannelijk-meervoud זקנים en het vrouwelijk-meervoud זקנות.

-Kelvin G. Friebel, "The Decrees of Yahweh That Are 'Not Good': Ezechiël 20:25-26, " *Seeking Out the Wisdom of the Ancients: Essays offered to honor Michael V. Fox on the occasion of his sixty-fifth birthday* (Winona Lake: IN: Eisenbrauns, 2005), blz 29-30.

Dus de "niet goede" verordeningen in vers 25 verwijzen terug naar Gods besluit om te gaan oordelen, dat in vers 23 wordt uitgesproken. Het is een decreet van de dood, niet van het leven, omdat Israël de Geboden van God heeft verworpen. Dat wil zeggen dat de "niet goede" verordeningen van Ezechiël 20:25 niet de Geboden van God zijn, maar Gods besluit om Israël te gaan oordelen vanwege het *overtreden van Zijn Wetten*.

Deze interpretatie is logisch in de context van het opnieuw vertellen van de geschiedenis van Israël door Ezechiël. God waarschuwde de tweede generatie Israëlieten in de woestijn dat het verwerpen van Zijn Geboden zou leiden tot de dood en dat ze onder de volken zouden worden verspreid:

Deuteronomium 28:64

De HEERE (JHWH) zal u verspreiden onder al de volken, van het ene einde van de aarde tot aan het andere einde van de aarde. Daar zult u andere goden dienen, die u noch uw vaders gekend hebben, hout en steen.

(Zie ook Deuteronomium 30:15-20)

Er moet ook worden opgemerkt dat het woord voor "bepalingen" (**משפטים**) in Ezechiël 20:25 elders in Ezechiël wordt gebruikt om te verwijzen naar het "oordeel" voor de zonde (Ezechiël 5:8), specifiek voor het niet gehoorzamen van de "verordeningen" en "bepalingen" van God:

Ezechiël 5:7-8

Daarom, zo zegt de Heere HEERE (JHWH): Omdat uw rumoer dat van de heidenvolken die rondom u zijn, nog heeft overtroffen, u in Mijn verordeningen niet gegaan bent, Mijn bepalingen [**משפטים**] niet gedaan hebt, zelfs niet gedaan hebt overeenkomstig de bepalingen van de heidenvolken die rondom u zijn, daarom, zo zegt de Heere HEERE (JHWH): Zie, Ik zal u, ja Ik! Ik zal in uw midden oordelen [**משפטים**] voltrekken voor de ogen van de heidenvolken.

Let op de overeenkomsten tussen deze passage en hoofdstuk 20. God kondigt oordelen - *mishpatim* - aan over Israël vanwege het niet gehoorzamen van Zijn *mishpatim* en *chukot*, "bepalingen" en "verordeningen". Net als in hoofdstuk 20 zijn de *mishpatim*, die hier worden genoemd in vers 8, niet hetzelfde als Gods *mishpatim* die eerder in de passage worden genoemd. In plaats daarvan verwijst *mishpatim* in Ezechiël 5:8, net als in hoofdstuk 20, naar Gods oordelen over Israël voor het overtreden van Zijn "bepalingen". Deze parallel in Ezechiël hoofdstuk 5 biedt verdere ondersteuning voor het feit dat de "verordeningen" en "bepalingen" in Ezechiël 20:25 anders zijn dan de "verordeningen" en "bepalingen" die eerder in het hoofdstuk worden genoemd. Nogmaals, de "verordeningen" en "bepalingen" in Ezechiël 20:25 lijken te verwijzen naar Gods besluit om Israël te oordelen vanwege hun ongehoorzaamheid.

Friebel geeft een mooie samenvatting:

Het is dus passend dat **חוקים** (*chukim*) en **משפטים** (*mishpatim*) in vers 25 niet worden opgevat als de "bepalingen" en "verordeningen", die Jahweh aan het volk had gegeven om op te volgen - dat wil zeggen, de Sinai Wet - maar eerder de nieuwere strafdecreten die Jahweh over Zijn volk had uitgesproken vanwege hun ongehoorzaamheid.

-Kelvin G. Friebel, "The Decrees of Yahweh That Are "not good": Ezechiël 20:25-26," *Seeking Out the Wisdom of the Ancients: Essays offered to honor Michael V. Fox on the occasion of his sixty-fifth birthday* (Winona Lake: IN: Eisenbrauns, 2005), blz 30.

De "niet goede" verordeningen uit vers 25 waren dus geen wetten waarvan God verwachtte dat Zijn volk die moest houden, maar eerder het negatieve oordeel dat God uitsprak over Zijn volk voor het overtreden van Zijn Wetten. In vers 25 heeft Ezechiël niet gezegd dat God Zijn volk heeft opgedragen om slechte dingen te doen, zoals het offeren van hun kinderen. Hij zei dat God een hard en negatief oordeel uitsprak over de mensen vanwege hun zonden.

Maar hoe zit het dan met het volgende vers, vers 26, waar wordt verwezen naar het offeren van kinderen? Hoe past dit bij wat we tot nu toe hebben vastgesteld?

Het Offeren van hun Eerstgeborenen

Ezechiël 20:26 (NBG)

Ik verontreinigde hen door hun offergaven - doordat zij alle eerstgeborenen door het vuur lieten gaan - om hen te verbijsteren, en opdat zij zouden weten, dat Ik de Here (JHWH) ben.

Laten we eerst eens kijken naar de zinsnede "*Ik [dat wil zeggen JHWH] verontreinigde hen*". De NBG-vertaling is hier misleidend. JHWH zorgt er Zelf niet actief voor dat Israël wordt verontreinigd door hun offers. In plaats daarvan spreekt Hij uit dat ze verontreinigd zijn vanwege hun daden. Dit is vergelijkbaar met de situatie waarbij een priester iemand ritueel onrein verklaarde in de Torah:

Leviticus 13:8

Heeft de priester vervolgens gezien dat - zie! - de uitslag op de huid zich uitgebreid heeft, dan moet de priester hem onrein verklaren. Het is melaatsheid.

(Zie ook Leviticus 13:3, 11, 15, 20, 22, 25, 27, 30, 44)

In Ezechiël 20:26 verontreinigt God Israël niet Zelf; maar Hij heeft Israël onrein verklaard vanwege *hun daden*. Dus, wat *hebben* ze gedaan? Zij hebben hun eerstgeborenen aangeboden als offer. Hier is hoe de NET vertaling dit vers weergeeft:

Ezechiël 20:26 (NET) (VERTAALD)

Ik verklaarde dat ze onrein waren vanwege hun offers - ze lieten al hun eerstgeborenen door het vuur gaan - zodat Ik ze zou kunnen verwoesten, zodat ze zouden weten dat Ik de HEER [JHWH] ben.

Dit roept de vraag op: aan wie offerden de Israëlieten hun eerstgeboren kinderen? Zoals we hebben opgemerkt, suggereren sommigen dat ze hun kinderen aan JHWH offerden. Maar dit past niet in de context. In dit hele hoofdstuk veroordeelt God Israël omdat ze zichzelf hadden "verontreinigd" met de afgoden (Ezechiël 20:7, 18, 30-31). Overal waar het woord "verontreinigen" elders in dit hoofdstuk voorkomt, wordt het gebruikt met betrekking tot het aanbidden van de afgoden. De belangrijkste kritiek, die God in deze hele toespraak op Israël heeft, is de afgoderij (Ezechiël 20:7-8, 16, 18, 24, 28-32, 39). Let ook op de overeenkomst een paar verzen later:

Ezechiël 20:31

Ja, door het opheffen van uw offergaven, door uw kinderen door het vuur te laten gaan, verontreinigt u zich met al uw stinkgoden tot op deze dag. En zou Ik Mij dan door u laten raadplegen, huis van Israël? Zo waar Ik leef, spreekt de Heere HEERE (JHWH), Ik zal Mij niet door u laten raadplegen!

(Zie ook Ezechiël 16:20-21, 36; 23:37, 39)

In vers 31 lezen we dat het offeren van kinderen in het vuur deel uitmaakte van het aanbidden van afgoden, en dat deze praktijk Israël verontreinigt. Dus als Ezechiël in vers 26 zegt dat God aangaf dat Israël was verontreinigd vanwege de kinderooffers, moet Hij hebben verwezen naar het offeren van hun kinderen aan afgoden, niet naar het offeren van hun kinderen aan JHWH.

Dus heeft God in Ezechiël 20:26 gezegd dat Hij Israël onrein heeft verklaard vanwege hun afgoderij, in het bijzonder het offeren van hun kinderen aan de afgoden. Blijkbaar hadden sommige Israëlieten, onder de tweede generatie in de woestijn, zich met deze afgodische praktijk beziggehouden, ondanks Gods expliciete verboden tegen het offeren van kinderen in de Torah (Deuteronomium 12:31; 18:10).

Dus waarom gaf God deze "niet goede" verordeningen aan Israël - dat wil zeggen, deze veroordelingen vanwege hun rebellie? Waarom verklaarde God dat de afgodenaanbidders onrein waren? Hij deed dit om Israël te "verwoesten" - dat wil zeggen om hen met afschuw of ontzetting te vervullen (vgl. Ezechiël 32:10) - zodat ze JHWH zouden erkennen. Ezechiël 20:25-26 zegt niet dat God kinderoffer gebood. Er staat dat Hij Israël veroordeelde en onrein verklaarde *omdat* ze hun kinderen aan de afgoden offerden.

Friebel geeft een uitstekende parafrase van deze passage in het licht van wat we hebben geleerd:

Ik gaf hen ook verordeningen [aangaande hun uitzetting en verstrooiing], die niet goed waren en [straf]bepalingen waardoor ze geen leven zouden hebben. En Ik verklaarde hen onrein, omdat ze [hun] eerstgeborenen [door vuur] aan hun afgoden offerden, opdat Ik hen met afschuw zou doen schrikken, opdat zij zouden weten dat Ik de HEERE (JHWH) ben.

-Kelvin G. Friebel, "The Decrees of Yahweh That Are 'Not Good': Ezechiël 20:25-26", *Seeking Out the Wisdom of the Ancients: Essays offered to honor Michael V. Fox on the occasion of his sixty-fifth birthday* (Winona Lake: IN: Eisenbrauns, 2005), blz 35.

Bezwaren Beantwoorden

Voordat we afsluiten is er een bezwaar opgeworpen dat moet worden aangepakt. In deze studie hebben we verwezen naar het artikel van Dr. Kelvin Friebel, ter ondersteuning van onze opvatting dat Ezechiël 20:25 betrekking heeft op het oordeel dat JHWH uitspreekt. Dan McClellan, die dit vers uitlegt als een verwijzing naar de oude wetten, waar Israël werd opgedragen om hun kinderen te offeren aan JHWH, heeft bezwaar gemaakt tegen het argument van Friebel op basis van vers 18. Laten we het vers eens gaan lezen, dan zullen we het bezwaar van McClellan overwegen.

Ezechiël 20:18

Ik zei tegen hun kinderen in de woestijn: Ga niet in de **verordeningen** van uw vaders, neem hun **bepalingen** niet in acht en verontreinig u niet met hun stinkgoden.

Dit is wat McClellan zegt:

Het grootste probleem met het argument (van Friebel) is dat we niet verder hoeven te gaan dan Ezechiël 20 om de parallel te vinden met onze mannelijke meervoudsverwijzing naar de wetgeving waarmee de Israëlieten niet konden leven. We moeten alleen maar naar vers 18 gaan. Want in vers 18 staat *chukim* in het mannelijke meervoud en *misphatim* ook in het mannelijke meervoud. En dit is een verwijzing naar de wetten van de vaders en voorouders van de Israëlieten, en er staat dat zij zich door die wetten hebben verontreinigd. Dit waren dus de wetten die vooraf gingen aan de Wet die op de Sinai werd gegeven. Dus hebben we hetzelfde idee van *chukim* en *mishpatim*, die een middel waren om Israël te verontreinigen in vers 25. De parallellen zijn heel duidelijk. Dus de retorische kracht van de verzen 25 en 26 is niet: "Ik ga ervoor zorgen dat jullie in ballingschap gaan"...

... Het idee is: "Jullie leefden volgens de verordeningen en geboden van jullie voorouders, niet van Mij, maar van de wereld om jullie heen, en dat zorgde ervoor dat jullie andere goden aanbaden en jullie kinderen offerden, met als gevolg dat jullie jezelf verontreinigden. Vervolgens heb Ik jullie Mijn verordeningen en bepalingen gegeven waardoor je kan leven, en jullie zijn Mij ongehoorzaam geweest. En dus ga Ik je die verordeningen en geboden van vroeger geven, waardoor je niet kunt leven. En ik ga jullie verontreinigen. Dus eigenlijk ga Ik op die Wet die Ik u gaf een extra laag plakken, en het zal de wetgeving zijn die jullie voorouders volgden, die in feite van jullie eisen dat jullie je kinderen offeren. En zo ga Ik jullie verontreinigen, en dat is hoe je niet zult kunnen leven, en dat is hoe Ik jullie zal laten zien wie de baas is". Dus het artikel [van Friebel] ... ziet de duidelijkste en dichtstbijzijnde parallel met wat er in vers 25 gebeurt over het hoofd, ten gunste van iets dat buiten dit hoofdstuk staat ... En dat komt omdat het gemotiveerd is door een dogma om de duidelijke betekenis van de tekst te vermijden, namelijk dat Ezechiël God laat zeggen: "Ik heb Israël bevolen om hun eigen kinderen te offeren", wat de duidelijke lezing is van Exodus 22: 29.

-Dan McClellan, "Responding to Concerns with My Position on Ezechiël 20:25-26," *YouTube*, July 16, 2023.

McClellan wijst er dus terecht op dat Ezechiël 20:18 verwijst naar de verordeningen en regels van de vaders van Israël en, net als vers 25, verschijnen deze woorden in het Hebreeuws in het mannelijke meervoud. McClellan stelt echter *ten onrechte* dat Friebel dit punt in zijn artikel over het hoofd heeft gezien. In werkelijkheid citeert Friebel exact dit vers als bewijs voor *zijn* interpretatie. Friebel merkt op dat wanneer de ongebruikelijke mannelijke meervoudsvorm van "verordeningen" in dit hoofdstuk wordt gebruikt, dit op een plaats gebeurt die **niet** verwijst naar de Geboden van God, ook **niet** in vers 18. En dit is precies wat Friebel duidelijk wil maken met betrekking tot vers 25: dat de verordeningen die "niet goed" zijn, **niet** de Geboden van God zijn. Zoals Friebel schrijft:

Een afwijking van het stereotype samengaan van deze twee termen vinden we ook in vers 18 (אבותיכם חוקי "de verordeningen van uw vaders" en משפטיהם "hun bepalingen"), **wat de enige andere keer is dat het mannelijke meervoud (זקנים) in het hoofdstuk voorkomt.** In vers 18 vestigt deze afwijking de aandacht op het contrast tussen de ongepaste leringen die werden geformuleerd en gevolgd door hun voorouders, en de Goddelijke bepalingen van Jahweh ... binnen de specifieke context van hoofdstuk 20 lijkt er een onderscheid te bestaan tussen de referenties van het mannelijke meervoudsvorm en de vrouwelijke meervoudsvorm, **zoals blijkt uit de andere connotatie van het mannelijke meervoud in vers 18.** In vers 25 lijkt de grammaticale afwijking van het mannelijke meervoud, gecombineerd met het ontbreken van de bezittelijke voornaamwoorden, die verbonden worden aan de zelfstandige naamwoorden, *de* manieren te zijn om de "verordeningen" en "bepalingen" van vers 25 letterlijk te onderscheiden van de "verordeningen" en "bepalingen" van de Goddelijke Verbondswet, waarover elders in dit hoofdstuk wordt gesproken.

-Kelvin G. Friebel, "The Decrees of Yahweh That Are 'Not Good': Ezechiël 20:25-26, " *Seeking Out the Wisdom of the Ancients: Essays offered to honor Michael V. Fox on the occasion of his sixty-fifth birthday* (Winona Lake: IN: Eisenbrauns, 2005), blz 29.

Dus, in tegenstelling tot de Geboden van JHWH, waarnaar in het hele hoofdstuk wordt verwezen in het vrouwelijke meervoud, gebruikt vers 18 de mannelijke meervoudsvorm om te verwijzen naar de opstandige wegen van de voorouders van Israël. Dit suggereert dat vers 25, dat eveneens de mannelijke meervoudsvorm van deze woorden gebruikt, OOK NIET verwijst naar de Geboden van JHWH.

Ezechiël maakt doelbewust onderscheid tussen de leven gevende Wetten van God, waarvan God wil dat Zijn volk die gehoorzaamd en de dingen die geen wetten zijn van God.

McClellan beargumenteert dus eigenlijk dat vers 18 aangeeft hoe we de "verordeningen" en "bepalingen" van vers 25 moeten interpreteren. Vers 18 zegt dat de voorouders van Israël zich afkeerden van God. In plaats van de leven gevende Geboden op te volgen die JHWH hen gaf (Ezechiël 20:11-12), kwamen ze in opstand tegen de Geboden van God en begonnen ze *hun eigen* "verordeningen" en "bepalingen" te volgen (Ezechiël 20:18). En McClellan betoogt dat, aangezien de volgende generatie van Israël bleef rebelleren, God hen diezelfde slechte verordeningen en bepalingen gaf, waaronder het offeren van kinderen. En waarom deed God dit? Volgens McClellan was het eigenlijk bedoeld om hen te treiteren, om "hen te laten zien wie de baas is". McClellan benadrukt dat dit de "duidelijke lezing is van de tekst".

Maar is dat werkelijk hoe de tekst gewoon moet worden lezen? Nee dat is het niet. McClellan leest zijn eigen leerstelling *in* de tekst. Hij probeert Ezechiël 20:25 te dwingen om zijn theorie te ondersteunen, in plaats van de tekst voor zichzelf te laten spreken. In heel Ezechiël 20 veroordeelt God de Israëlieten omdat ze Hem niet gehoorzamen. Vers 23 zegt dat Hij gezworen had om hen onder de volken te verstrooien, en vers 25 zegt dat Hij hun verordeningen gaf die niet goed waren. De natuurlijke loop van de tekst maakt duidelijk dat vers 25 teruggrijpt naar de veroordelingen die twee verzen eerder werden genoemd. En dit is nog duidelijker in het Hebreeuws. Zoals we eerder opmerkten, is er een structureel verband tussen de verzen 23-24 en de verzen 25-26. Beide verzen beginnen met "Ik heb ook" (**גם אני**). Deze herhaling is een literair middel dat een voortzetting betekent van het onderwerp dat in vers 23 wordt geïntroduceerd, waar JHWH belooft om het volk te verstrooien.

De tekst toont gewoon de manier waarop God de Israëlieten "verwoestte" en hen liet zien dat Hij JHWH is (Ezechiël 20:26), namelijk door toe te staan dat Babylon hen zou vernietigen en in ballingschap zou wegvoeren (Ezechiël 20:23). Bedenk dat Ezechiël deze profetie uitsprak toen hij in ballingschap was in Babylon. Ezechiël ervoer uit eerste hand de verwoesting die God over Israël had gebracht vanwege hun ongehoorzaamheid. Hij sprak niet over een paar denkbeeldige geboden aangaande het offeren van kinderen, die nergens anders in de Bijbel worden genoemd. Hij sprak over de straf die zowel hijzelf als Israël ondergingen in de tijd van deze profetie. Dit is duidelijk in hoofdstuk 20, vooral als je bedenkt dat vers 23 verklaart dat Israël wordt gestraft met de ballingschap, en vers 34 verklaart dat dezelfde straf zal worden weggenomen. Er staat: "**Ik zal u uit de volken leiden en u bijeenbrengen uit de landen waaronder u verspreid bent**" (Ezechiël 20:34). Er staat NIET: "Ik zal ophouden om u op te dragen om uw kinderen te offeren". Als je gewoon de tekst leest, is het vrij "duidelijk" dat de straf die God Israël had opgelegd voor hun ongehoorzaamheid, de *ballingschap* was, niet het opleggen van rituelen voor mensenoffers.

Maar McClellan negeert volledig de context en het consistente thema van Ezechiël 20. In plaats van gewoon de inhoudelijke tekst te lezen van Ezechiël, laat McClellan Ezechiël helemaal los in een poging om steun te vinden voor zijn theorie. Hij wendt zich tot Exodus 22:29 en neemt zonder reden aan dat dit vers is geschreven vóór alle andere passages in Exodus, die uitleggen wat het betekent om de eerstgeborene aan JHWH te geven. Zijn theorie, dat JHWH ooit het offeren van kinderen heeft bevolen, berust uitsluitend op dit ene vers. Hij negeert volledig alle andere verzen in Exodus die de werkelijke betekenis van het gebod heel duidelijk uitleggen (Exodus 12:12-13, 29-30; 13:1-2, 11-15; 34:20; vgl. Numeri 18:15-16). Vervolgens neemt McClellan zijn interpretatie van Exodus 22:29 en leest die vervolgens *bij Ezechiël 20:25 in*! Afgezien van McClellans volkomen onredelijke interpretatie van Exodus 22:29, die we in een andere video zullen behandelen, en het gewoon inlezen van deze gedachte in Ezechiël 20:25, waarbij hij de onmiddellijke context negeert, is geen zorgvuldige exegese van de tekst.

Een tweede probleem met het argument van McClellan is dat het nergens op slaat. Door het hele hoofdstuk heen beschuldigt God Israël dat ze Hem ongehoorzaam zijn en zichzelf verontreinigen, waaronder het offeren van hun kinderen (Ezechiël 20:31). Dus als straf geeft God hen slechte geboden om hun kinderen te offeren? Als God wilde dat Israël zou ophouden om zichzelf te verontreinigen, waarom zou Hij hun dan geboden geven waardoor ze zichzelf nog meer zouden verontreinigen? En waarom zou Israël God willen gehoorzamen als ze daardoor vernietigd zouden worden? Of ze nou gehoorzaam of ongehoorzaam zouden zijn, het resultaat was hetzelfde. McClellan vindt het misschien prima om de logische problemen, die zijn interpretatie met zich meebrengt, te accepteren, maar als we de tekst serieus nemen, is zijn interpretatie gewoon onhoudbaar.

Een derde probleem met het argument van McClellan is dat het volkomen in strijd is met de rest van Ezechiël. Ezechiël beschrijft God als Iemand die wil dat Zijn volk rechtvaardig is en leeft. Ezechiël hoofdstuk 18 zegt dat God wil dat de goddelozen zich bekeren en leven. God wil niet zeggen: "Ik heb het je toch gezegd" en hen vervolgens straffen voor hun zonden (Ezechiël 18:21-23). Hoofdstuk 20 zegt ongeveer hetzelfde; hoe goed Israël ook zal weten dat "Hij JHWH is", wanneer Hij hen straft voor hun zonden (Ezechiël 20:26), zullen ze echt gaan inzien dat Hij JHWH is wanneer Hij hen genade betoont:

Ezechiël 20:44

[Dan zult u weten dat Ik de HEERE \(JHWH\) ben, wanneer Ik omwille van Mijn Naam met u niet zal doen overeenkomstig uw slechte wegen en uw verdorven daden, huis van Israël, spreekt de Heere HEERE \(JHWH\).](#)

Klinkt dat als een God die Zijn volk zou bevelen om hun eigen kinderen te doden, zodat ze goddeloos worden en Hij hen meer zou kunnen straffen? Klinkt dat als Iemand die Zijn volk wil intimideren en hen in situaties wil brengen van uitzichtloosheid? De interpretatie van McClellans geeft een inconsistent en onnauwkeurig beeld van wie Ezechiël zegt dat JHWH is.

Nogmaals, McClellan vindt deze inconsistenties misschien prima, maar als we de tekst serieus nemen voor wat er "duidelijk" staat, biedt Ezechiël gewoon geen tekstuele ondersteuning voor de theorie van McClellan. Om de duidelijke betekenis van de tekst te vermijden, gebruikt hij een slechte interpretatie van Exodus 22:29 en probeert deze geforceerd in te lezen bij Ezechiël 20:25, waardoor de logische stroom van de tekst wordt verstoord en er allerlei onlogische tekstuele inconsistenties ontstaan.

Conclusie

Samengevat stelt Ezechiël 20:25-26 dat God Israël "verordeningen" en "bepalingen gaf die niet goed waren". Sommigen hebben aangenomen dat dit betekent dat God het offeren van kinderen heeft opgedragen. Maar dit voorstel wordt niet ondersteund door het bewijsmateriaal. Ezechiël zelf veroordeelt het offeren van kinderen. Bovendien maakt Ezechiël in vers 25 onderscheid tussen de Gods Wetten in de Torah en deze "niet goede" verordeningen. De "niet goede" verordeningen en de "bepalingen", die geen leven konden voortbrengen, kunnen beter worden begrepen als Gods veroordelingen over Israël vanwege hun ongehoorzaamheid. In vers 26 wordt niet gezegd dat de Israëlieten hun kinderen aan JHWH offerden, maar aan afgoden, zoals de rest van het hoofdstuk duidelijk maakt. Ezechiël 20:25-26 geeft niet aan dat God Zijn volk ooit heeft opgedragen om hun kinderen aan Hem te offeren.

We hopen dat je van dit onderwijs hebt genoten. En vergeet niet om alles te onderzoeken.

Sjalom, dat Jahweh u mag zegenen in uw wandel in het volledige Woord van God.

Voor meer informatie of andere studies, verwijzen wij je naar onze website www.testeverything.net

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119Ministries; www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: www.twitter.com/119Ministries# (USA)